

**Sayın Bakanlarımız;
Sayın Rektörlerimiz;
Yükseköğretim Kurumlarımızın Değerli Temsilcileri,
Kıymetli Hocalarım, Değerli Misafirler,**

Yükseköğretim Kuruluna hoşgeldiniz.

Teşrifleriniz için hepinize teşekkür ediyor, şahsım ve Yükseköğretim Kurulumuz adına hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Değerli Misafirler;

Konuşmamın başında izninizle Yükseköğretim Kurulunun yürüttüğü kapsamlı çalışmalar ile ilgili kısa bir değerlendirmeyi sizlere sunmak isterim.

Sayıları bugün 206'yı bulan yükseköğretim kurumlarımızla birlikte ülkemizin sürdürülebilir kalkınma süreçlerine çok ciddi katkılar sağlayan çalışmalar yürütüyoruz. Yükseköğretim Kurulunca yükseköğretim sistemimizde Türk yükseköğretim tarihi açısından **birçoğu bir ilk olan** önemli pek çok projeyi uygulamaya koyduk. Yükseköğretim düzeni içinde, ısrarla ve özenle yerleşmelerini dilediğim, istediğim bu projeleri, bütün sunumlarımda anlatmaya, vurgulamaya devam ediyorum.

Bu düzenlemelerin bir kısmı, Yeni YÖK'ün girişimiyle başlayan süreçlerde yasal dayanaklara kavuşturuldu, bir kısmı ise kendi iç düzenleme ve mevzuatımızla hayata geçirildi.

Ülkemizde eğitimde, yükseköğretime erişimde ve okullaşmada özellikle 2000'li yıllardan bu yana çok önemli ve ciddi bir sıçrama yaşanmış; nicelik yönünden etkin düzeyde bir büyüme gerçekleşmiştir. Bugün itibariyle **öğrenci sayımız açısından Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın önde gelen ülkesi konumundayız.**

Yükseköğretim sistemimizde **129'u** devlet, **72'si** vakıf üniversitesi ve **5'i** vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere **toplam 206** yükseköğretim kurumumuz mevcut.

Öğrenci sayımız 7 milyon 7 yüz otuz bine ulaşmış durumda. Yükseköğretim sistemimizde **81.627'si** öğretim üyesi olmak üzere **toplam 166.801** öğretim elemanı bulunuyor. Yeni YÖK olarak nicel bir büyümeyi gerçekleştirdik, şimdi **kalite odaklı büyüme birinci hedefimiz.**

Bu kapsamda, Yeni YÖK olarak, aldığımız bütün kararlarla, çalışmalarımızla yerel ve küresel ölçekte rekabetçi bir yükseköğretim sistemi anlayışıyla hareket ediyoruz. Kalite çitasının yükseltilmesi ve kalite eksenli büyüme önceliğimiz.

Biz bunu söyleyerek yola çıktık ve yükseköğretimde yapısal değişiklik için **dört ana proje** belirledik.

Yükseköğretimde yapısal değişim niteliğinde gerçekleştirdiğimiz **en önemli projelerimizden biri** uzun yıllardır konuşulan ve bir türlü gerçekleştirilemeyen **idari ve mali açıdan tam bağımsız bir Yükseköğretim Kalite Kurulunun kurulması idi, Yeni YÖK olarak bu projemizi gerçekleştirdik.**

2016 yılından bu yana (2016-20, 2017-50, 2018-45, 2019-45) **160 yükseköğretim kurumu** dış değerlendirme sürecinden geçti, geçmeye devam ediyor. Diğer taraftan YKS Kılavuzunda yer verdiğimiz **akredite program sayımız 529'a ulaşmış durumda**. Kalite Kurulu başarılı bir süreç sürdürmekte. Kalite Kurulu Başkanımıza ve ekibine teşekkürler ederim.

İkinci büyük projemiz Çeşitlilik-Misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma idi. Yine Yeni YÖK'ün Türk yükseköğretimine kazandırdığı bir diğer açılım da **misyon farklılaşması ve ihtisaslaşmadır**. Yükseköğretimde ihtisaslaşmayı **iki alt başlıkta ve kavramla** uyguluyoruz:

Birincisi Araştırma Üniversiteleri (11 Asıl ve 5 Aday üniversitemiz) bu kategoride yer almaktadır. Bu üniversitelerimiz yurtdışındaki modellerin benzeri bir süreçle, sadece liyakat ve ehliyet kriterlerine göre seçildi ve rekabet içinde gelişimlerini sürdürüyorlar. Kendilerinden eğitim öğretimin yanı sıra bilginin üretimini, aktarımını ve paylaşımını da gerçekleştirmelerini bekliyoruz.

İkincisi, yani Bölge üniversitelerimize ise “**misyon verilmesi**” ve “**tematik ihtisaslaşma alanları**” şeklinde kategorize edilmiştir. Bu üniversiteler de yine kendi içlerinde bir rekabet süreci yaşıyorlar. Bu sene seçilen 5 üniversite ile bölgesel kalkınmada ihtisaslaşan üniversitelerin sayısı 10'a yükseldi.

Üçüncü projemiz hedef odaklı uluslararasılaşma idi. 2014 senesinde yabancı uyruklu öğrenci sayımız **48 binlerde iken bugün 148 bine ulaştı**. Yabancı uyruklu öğrenci sayımızdaki artış son yıllardaki Avrupa'daki yabancı öğrenci sayısı artış oranlarının en iyisi ve bizim için gurur vericidir.

1982 yılından Kasım 2014 tarihine kadar yani 32 yılda YÖK'ün bakan düzeyinde 15 ülke ile mutabakat zaptı vardı, şimdi ise 34 ülke ile mutabakat zaptımız var. Bu mutabakat zaptları sadece iyi niyet beyanı olmayıp tanınan üniversitelerimizin sayısını artırdı, yabancı öğrenci sayısını artırdı, ortak programları artırdı.

Dördüncü büyük projemiz ise doktoralı insan kaynağının nitelik ve nicelik olarak artırılmasına yönelik projemiz idi ki bunun mihveri **YÖK 100-2000** projesidir. Biz YÖK 100-2000'i sıradan bir burs programı olarak görmüyoruz.

100/2000 projesini bir Türkiye projesi, bir prestij projesi olarak görmekteyiz. **Bu proje kurgusu, amacı ve süreçleri itibarıyla ülkemiz için bir ilktir**. Bu burs programında 2018-2019 Eğitim öğretim yılı Bahar dönemi itibarıyla **5. kez** çağrıya çıkılmış olup bu 5 çağrı dönemi sonucunda hali hazırda **yaklaşık 3700** öğrenci burslandırılmıştır. Programa ilişkin farkındalık ve talep günden güne artmakta ve her yeni çağrıya daha fazla Üniversite başvurmaktadır. **Ana gayemiz geleceğe güçlü nesiller yetiştirmektir**.

Az önce sizlere anlattığım dört büyük projemizin yanı sıra eğitim ve öğretimde kalite hedefli birçok süreç de kurgulanıp yönetildi. Giriş sisteminde baraj puanını yükselttik, Tıp-Hukuk-Mühendislik-Mimarlık ve Öğretmenlik programlarında başarı sıralaması şartı getirdik. Kılavuzda akredite programları belirtmeye başladık, doktora kriterlerini yükselttik, Temel bilimlerde üstün başarı sınıfları oluşturduk, **yükseköğretime giriş sistemine temel yeterlik kavramı, sözel ve sayısal okuryazarlık kavramını soktuk**. Yeni YÖK olarak toprağa, suya ediyoruz ziraat, tarım, su ürünleri gibi programlarda başarı bursları veriyoruz. Denklik sürecinin yeniden tasarlanması, üniversite sanayi işbirliğine yönelik düzenlemeler, YÖK Üstün Başarı Ödülleri ise diğer bazı yenilikçi girişimlerimizdir.

Bugüne gelirsek Yükseköğretim sistemimizde bugün itibariyle yaklaşık 7 milyon 7 yüz 30 bin bin öğrencimiz var. **YÖKSİS verilerine göre bu öğrencilerimizin 39.243'ünü engelli öğrencilerimiz oluşturuyor.** Bu sayı yükseköğretim sistemimizdeki öğrencilerin yaklaşık **%0,5'ini** teşkil etmektedir. Dünya genelinde toplumun **%10-15'inin** engelli bireylerden oluşmaktadır. Dolayısıyla eğitimdeki bu oran tam da gerçeği yansıtmıyor olabilir.

Geçen yıl dile getirmiş olduğumuz gibi yükseköğretim kurumlarımızın bu öğrencilerimizle ilgili YÖKSİS sistemine yaptığı veri girişleri, öğrencilerimizle ilgili yapacağımız planlamalarda ve uygulamalarda bizim için çok mühim. Gerçek sayıları ne kadar net ulaşabilirsek engelli öğrencilerimiz için uygun planlamaları yapmak ve önlemler almak da bizim için o kadar mümkün olacaktır. Bu konuda hassasiyet göstermeniz hususunu, bu vesile ile tekrar hatırlatmak isterim. Hatta engelli olduğunu açıklamak istemeyen öğrencilerimizin sizler tarafından tespit edilerek ihtiyaçlarını belirlemenizi bekliyoruz.

Engelli öğrencilerimize engelsiz bir eğitim öğretim ortamı sağlamak, sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla katılımları için teşvik edici çalışmalar ve projeler geliştiriyoruz.

Tam da yeri gelmiş iken ÖSYS'de özel yetenek sınavına başvuracak engelli adaylarımız için Yeni YÖK olarak aldığımız bazı kararlarımızdan da söz etmek isterim;

- Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlarda, engelli öğrenciler için **TYT puanı 100 ve üzerinde olanların**, özel yetenek sınavlarına kabul edilmesini ve TYT puanları değerlendirmeye katılmadan kendi aralarında yapılacak **ayrı bir yetenek sınavı sonucuna göre** değerlendirilmesini, bu sınavı kazanan öğrencilerimizin de kayıtlarının yapılmasını kararlaştırmıştık. **Bu kararımız devam ediyor ve uygulanmakta.**
- Sadece özel yetenek sınavında geçerli olmak üzere kullanılacak baraj puanının **sınavın yapıldığı yıl dahil olmak üzere 2 yıl süreyle geçerli olmasına** karar vermiş idik. **Bu kararımızı da uygulamaya devam ediyoruz.**
- Ayrıca uzun süredir tartışılan bir konuyu çözüme kavuşturduk ve yeni bir yaklaşım getirerek özel yetenek sınavında engelli öğrenci kontenjanını ayırdık. **Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programların kontenjanının %10'u engelli öğrenciler için ayrıldı.** Geçen yıldan bu yana **bu uygulamamız da devam ediyor.**
- Ayrıca ÖSYM tarafından engelli adaylarımız için dezavantajları önleyen, adaylar arasında eşitliği sağlayan sınav uygulamalarının yürütüldüğünü de tekrar burada hatırlatmak istiyorum. Bu konuda ÖSYM Başkanımıza hassasiyetlerinden dolayı teşekkür ederim.

Engelli öğrencilerimizin sorunlarına çözüm üretebilmek, daha etkin bir eğitim-öğretim ortamının oluşturulmasına katkıda bulunabilmek için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Yükseköğretim kurumlarımızın da engelli öğrencilerimize yaklaşımı hususunda daha duyarlı olmalarını ve üniversitelerimizin daha fazla sorumluluk almalarını bekliyoruz.

**Sayın Bakanlarımız;
Değerli Misafirler;**

“Öğrenci Dostu Yeni YÖK” olarak, engelli öğrencilerimizin eğitim öğretim faaliyetlerine, ayrıca sosyal ve kültürel faaliyetlere de katılımına destek olmak, gerekli uyarlamaların, alt yapının ve donanımların sağlanması ve üniversitelerimizde engelsiz bir ekosistemin oluşturulmasını teşvik etmek üzere **Engelsiz Üniversite Ödülleri** vermekteyiz.

Bu ödüller “Engelsiz Üniversite Bayrakları, Engelsiz Program Nişanları ve Engelli Dostu Birey” olmak üzere **üç alanda** verilmektedir.

“Engelsiz Üniversite Bayrakları” üç kategoride veriliyor

- Mekan’da Erişilebilirlik(Turuncu Bayrak)
- Eğitimde Erişilebilirlik (Yeşil Bayrak)
- Sosyo-Kültürel Faaliyetlere Erişilebilirlik (Mavi Bayrak)

Programlarını farklı engelli gruplarına erişilebilir kılan üniversitelerin ilgili programlarına ise **“Engelsiz Program Nişanı”** verilmektedir.

Engelli Dostu Birey Ödülü ise; Engelli öğrencilerle ilgili bilfiil çalışma yapan öğretim elemanı veya öğrencilerin idari, fiziki anlamda üniversite içindeki yaşamını kolaylaştıran akademik/idari/teknik/fiziki koşullarını iyileştiren ve geliştiren tüm akademik ve idari personeli kapsamaktadır.

Bu kapsamda, Engelsiz Üniversite Ödülleri için **geçen yıl 44** üniversiteden farklı kategorilerden **399** başvuru yapılmış iken, bu yıl **81** yükseköğretim kurumu tarafından yapılan başvuru sayısı **653’e** ulaşmıştır. Başvurularda geçen yıla göre önemli bir artış yaşanmıştır.

Bu sonuç, yükseköğretimde engelsiz ufuklar için çok ümit verici. Engelleri kaldırmayı hedefleyen çalışmalarımızın sizlerle birlikte daha güzel olacağına ve engelsiz sonuçlar ortaya koyacağına inancımızla yolumuza devam edeceğiz.

Verilecek tüm ödüllerin nice güzel diğer çalışmaları, işbirliklerini teşvik etmesini canı gönülden diliyorum.

Engelsiz eğitim ortamının oluşturulmasında tüm süreçlere katkıları için Engelli Öğrenci Çalışma Grubumuzun değerli üyelerine, siz değerli ve kıymetli yükseköğretim kurumu temsilcilerimize, katılımları ile bizlere destek veren **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt Selçuk’a, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı, değerli dostum Sayın Naci Ağbal’a,** şahsım ve Yükseköğretim Kurulumuz adına teşekkür ederim.

Hepinizi en samimi duygularıyla selamlıyorum.

YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç

Yükseköğretim Kurulu Başkanı

**Yükseköğretimde Engelsiz Ufuklar Çalıştayı ve 2019 Engelsiz Üniversite Ödül Töreni
15 Mayıs 2019, YÖK Konferans Salonu**